

Hintojen nousu ajaa pienituloiset ahtaalle – ruoka-avun tarve kasvaa ja jaettavan ruoan määrä vähenee

Ruoka-aputoimijoille tehdyn kyselyn mukaan ruoka-avun tarve on kasvanut ja jaettavan ruoan määrä vähentynyt. Elinkustannusten nousu haastaa pienituloisten toimeentulon. Uutena asiakasryhmänä näyttäytyvät myös sotaa paenneet ukrainalaiset. Ruoka-aputoimintaa leimaa epävarmuus, jota aiheuttavat monet samanaikaiset muutokset.

Ruoka-apu.fi ja Sininauhaliitto kokosivat huhtikuun alussa ruoka-avun tilannekatsauksen yhteistyössä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten ruoka-aputoiminnan järjestäjien kanssa. Kyselyyn saatiin 186 vastausta järjestöiltä, seurakunnilta ja kuntatoimijoilta ympäri Suomen.

Katsauksen mukaan ruoka-avun tarve on lisääntynyt pitkittyneen koronapandemian ja Ukrainan sodan seurauksena. Kaksi kolmasosaa ruoka-aputoimijoista raportoi asiakasmääränsä kasvaneen. Syyksi avuntarpeen lisääntymiseen kerrottiin elintarvikkeiden, energian ja polttoaineiden hinnannousu (59 %), koronapandemian vaikutukset (39 %) ja sotaa paenneet avuntarvitsijat (37 %).

Elinkustannusten nousu on tuonut ruoka-apuun uutta asiakaskuntaa, kuten pienituloisia työssäkäyviä. Ruoka-avun uutena asiakasryhmänä näyttäytyvät myös sotaa paenneet ukrainalaiset. “Kun jaettavaa on aiempaa vähemmän, herää väkisinkin huoli siitä, jäävätkö jotkut ruoka-avun ulkopuolelle. Huoli koskee etenkin poikkeuksellisen haastavassa elämäntilanteessa olevia, kuten asunnottomia, päihde- tai mielenterveysongelmista kärsiviä sekä vammaisia ja pitkäaikaissairaita ihmisiä.”, sanoo **Anne Hyyrynen** Sininauhaliitosta.

Kauppojen hävikintorjunta ja EU-ruoka-avun loppu leikkaavat jaettavan ruoan määrää

Monet ruoka-avun järjestäjät ovat huolissaan edellytyksistään vastata kasvaviin avuntarpeisiin. Lahjoituksina saadun ruoan määrää ovat vähentäneet kaupan viimeisen tunnin alennukset ja ”punalaputukset”. Ruoka-aputoimijat pelkäävät, että ruoka-avun tarve yhä kasvaa ja jaettavan ruoan määrä vähenee. ”On hyvin vaikeaa, jos ei ole mitä antaa ja näkee ihmisen hädän”, kuvaa yksi toimijoista.

Rahoituskentän ja rakenteiden muutokset lisäävät ruoka-aputoimijoiden epävarmuutta tulevista. ”Huolta aiheuttaa myös EU-elintarvikeavun päättyminen tänä keväänä. Sillä on ollut erityinen merkitys hävikki- ja ylijäämäruokaa täydentävänä resurssina ja nyt tätä hätävaraa ei enää ole. EU-elintarvikkeita on kuitenkin jaettu Suomessa kaksi miljoonaa kiloa vuosittain”, muistuttaa **Reetta Nick** Ruoka-apu.fi:sta.

Ruoka-avun tilannekatsauksessa on nähtävissä koronapandemian aiheuttaman pitkän poikkeuksellisen ajanjakson seuraukset, Ukrainan sodan vaikutukset sekä ruoka-avun avustuksiin liittyvä epävarmuus. Myös sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö SOSTE on seurannut huolestuneena ruoka-avun tilannetta. ”Olemme jo aiemmin todenneet, että EU-elintarvikeavun katkos osuu mahdollisimman huonoon hetkeen. Ruoka-aputoimijoille tehty kysely vahvistaa näkemystä. Nyt on varmistettava ruoka-aputoimijoille riittävät resurssit vastata ihmisten hätään poikkeuksellisessa tilanteessa”, toteaa erityisasiantuntija **Anna Järvinen** SOSTE:sta.

Lisätietoja ja yhteydenotot:

Ruoka-avun tilannekatsaus kevät 2022 luettavissa: <https://ruoka-apu.fi/wp-content/uploads/2022/04/Ruoka-avun-tilannekatsaus-2022.pdf>

Reetta Nick, projektipäällikkö, Ruoka-apu.fi, p. 040 809 1684, reetta.nick@kirkkopalvelut.fi

Anne Hyyrynen, suunnittelija, Sininauhaliitto, p. 049 9232 572, anne.hyyrynen@sininauha.fi

Anna Järvinen, erityisasiantuntija, SOSTE, p. 050 586 5677, anna.jarvinen@soste.fi

Kuvituskuvat ja mediatiedotteet: <https://ruoka-apu.fi/medialle/>